

A 1675/kultur

Behandlas i:
Utskottet för kunskap och
kultur i Norden

J.nr. 16-00077-9

Utskottet för kunskap och kultur i Nordens betänkande över

Medlemsförslag om bedst mulig integration af asylbørn og alle skoleformers ansvar

Förslag

Utskottet för kunskap och kultur i Norden föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att afholde en fælles nordisk konference, hvor der sættes fokus på god integration af asylbørn, herunder god praksis hvor integrationen er lykkes særlig godt og en drøftelse af alle skoleformers ansvar i forbindelse med integration

Bakgrund

Nordiska rådet har mottagit ett medlemsförslag från den socialdemokratiska gruppen om *bedst mulig integration af asylbørn og alle skoleformers ansvar*. Medlemsförslaget presenterades i plenum på Nordiska rådets temasession i Oslo den 19 april 2016. Medlemsförslaget har därefter behandlats på utskottsmöte i Trondheim den 2 augusti 2016.

I ett svar på en skriftlig fråga från Annette Lind (S) redogör de nordiska regeringarna för vilka rättigheter till utbildning asylsökande barn har i de nordiska länderna. Av svaren framgår att alla asylsökande barn har lagstadgad rätt till utbildning i alla nordiska länder. Rätten är dock utformad på lite olika vis: I Danmark erbjuds alla undervisning på, eller i anknäring till, asylanläggningen. Undervisningen ska motsvara den undervisning som ges tvåspråkiga elever i grundskolan. I Finland har kommunerna skyldighet att ordna undervisning för alla som är bosatta inom kommunen inklusive asylsökande. I Island kommer alla asylsökande in utbildningssystemet senast sju veckor efter att de har ansökt om asyl. I Norge har asylsökande barn rätt att delta i undervisning om det är sannolikt att de vistas i landet i mer än tre månader, vilket i praktiken gör att de ska erbjudas undervisning direkt då asylprocessen alltid tar mer än tre månader. Efter tre månader har de plikt att delta i undervisningen. I Sve-

rige har asylsökande barn inte skolplikt men samma rätt till utbildning som andra elever.

Av svaret framgår även att frågan om flyktingsituationen och hur den hanteras i de nordiska länderna diskuterades på de nordiska utbildningsministrarnas möte den 5 april 2016. Utbildningsministrarna hade ett erfarenhetsutbyte om akuta åtgärder man gjort med tanke på utbildningsbehoven för de nyanlända, men också reformer som gjorts eller man planerar att göra i länderna för att tillfredsställa långsiktigare behov gällande stödformer i utbildningen. Utbildningsministrarna var eniga om vikten av temat och ett fortsatt nordiskt samarbete i frågan. Ministrarna lade vikt vid att behovet är speciellt akut för unga som anlänt i slutet av eller efter läropliktsåldern, samt för ensamkomna barn.

När det gäller alla skolformers ansvar är frågan mest aktuell i Sverige och Danmark som båda har en relativt stor andel elever i fri- och privatskolor. I Sverige går ca 10 procent av eleverna i en friskola och i Danmark 18 procent i fri- eller privatskola. I Finland, Norge och Island rör det sig enbart om ett par procent. Ser man till antalet friskolor i Sverige är siffrorna 800 friskolor och 4845 kommunala skolor i Sverige (17 procent). För Danmarks del finns det 1290 kommunala skolor och 553 fri- eller privatskolor (42 procent).

I både Sverige och Danmark har friskolorna varit förhindrade att ta emot asylsökande barn, i de fall det är kö till skolorna, då de enligt lag måste ta hänsyn till sina kösystem och ta in de som har stått längst i kön. I båda länderna finns det nu förslag att genom lagändringar göra det möjligt att skapa kvoter för asylsökande barn så att det blir möjligt för fris- och privatskolorna att ta emot dessa. I Sverige räknar man med att lagen träder i kraft 1 november 2016. Friskoleorganisationerna i både Danmark och Sverige står bakom förslaget.

Remiss/Höring

Medlemsförslaget har skickats på remiss till Utskottet för välfärd i Norden, som har frågan om asylsökande barns rätt till utbildning som ett prioriterat ämne. Utskottet för välfärd i Norden behandlade frågan på sitt möte den 27 september 2016 i Stockholm och beslutade om följande remissvar.

Udvalget for Velfærd i Norden støtter op om forslaget om at afholde en fællesnordisk konference med fokus på god integration af asylbørn. Det er vigtigt, at praktikerne, der dagligt arbejder med udfordringerne, inviteres og deltager i en sådan konference for at udveksle erfaringer og best practice. Det er blandt andet myndigheder, kommuner, offentlige og private skoler, institutioner, foreninger, civile organisationer med flere.

Derudover gør Udvalget for Velfærd i Norden opmærksom på, at de nordiske regeringer kan knytte særlige samfundsmæssige præmisser til den offentlige støtte, der gives til institutioner, såfremt der er ønske om, at disse skal bidrage til at fremme en samfundsmæssig opgave.

Utskottets synpunkter

De nordiska regeringarna skriver i sitt svar på Nordiska rådets fråga att Norden under 2015 tog emot ca 250 000 flyktingar, varav ca 50 000 var ensamkommande flyktningbarn. Detta sätter utbildningssystemen i de nordiska länderna under stark press med att bl.a. hitta platser i skolan, lärare, ge de nyanlända grundläggande kunskaperna i det nya språket och skapa social trivsel och bra integration. I Sverige är det dessutom så att 10 procent av landets skolor tar emot nära hälften av de nyanlända eleverna, enligt Skolverkets siffror.

Nordiska rådet

A 1675/kultur

Behandlas i:
Utskottet för kunskap och kultur i Norden

J.nr. 16-00077-9

Kommuner, kommunala skolor, fri- och privatskolor runt om i Norden har olika metoder och verktyg att gripa sig an denna utmaning. Det vore därför värdefullt att ge företrädare för kommuner och skolor i Norden som har störst andel nyanlända i skolorna att möta varandra, dela varandras erfarenheter och lära av varandra under en konferens.

Utskottet för kunskap och kultur i Norden ställer sig därför bakom medlemsförslaget om *bedst mulig integration af asylbørn og alle skoleformers ansvar*.

Stockholm den 28 september 2016

Cassandra Sundin (SD)

Eva Sonidsson (S)

Iddimangiiu Bianco (IA)

Johan Andersson (S)

Johanna Karimäki (gröna)

Lars-Arne Staxäng (M) ordförande

Lars Mejern Larsson (S)

Maarit Feldt-Ranta (sd)

Maria Stockhaus (M)

Paavo Arhinmäki (vänst)

Peter Johnsson (S)

Roland Utbult (KD)

Ruth Vang (Framsókn)

Tony Wikström (ÅSD)

Ville Tavio (saf)

Nordiska rådet

A 1675/kultur

Behandlas i:

Utskottet för kunskap och kultur i Norden

J.nr. 16-00077-9